

Budapest

Sátoraljaujhely

Vármegyeház

II. udvar, 1. emelet.

MEZŐ- ÉS SZŐLŐGAZDASÁGI SZAKLAP

MEZŐ- ÉS SZŐLŐGAZDASÁGI SZAKLAP

Megjelenik havonként.

Előfizetési ár:
Egy évre 4 pengőHirdetések
díjszabás szerint

Főszerkesztő:

Dr. Báró WALDBOTT FRIGYES
elnök.A Zemplénavármegyei Gazdasági
Egyesület hivatalos közlönye.

Felelős szerkesztő:

ENGELBERTH REZSŐ
ügyvezető titkár

Emlékezés Mathiász Jánosról

100 évvel ezelőtt, 1838. február 22-én született Mathiász János, aki Abaujban, majd még inkább Zemplénben szerzett tapasztalatait átvitte az alföldi homok szőlőkultúrájába s világhírt szerzett magának és hazájának egyaránt.

Az édes anyaföld fanatikus szeretete élt benne már akkor, amikor 1860-ban az abauji főispán titkára lett. Munkácsy József kassai műépítésszel is ekkor ismerkedett meg és a tőle kapott külföldi csemegeszőlővesszőkkel kezdte meg a kassai Rozália hegyoldalon szőlőkeresztezéseit, hybridjeinek kitermesztését.

Legelső sikerét 1873-ban a Bécsben tartott világkiállításon érte el, ahol kiváló csemegeszőlő-gyűjteményével elnyerte az első díjat. I. Ferenc József király maga jelentette ott ki, hogy ettől jobb és szebb gyűjteményt még nem látott.

E világhírű sikere után sem Montenuovó herceg, sem mások, sőt még az orosz cár krími szőlőgazdaságának vezetését sem vállalta, mert csak Magyarországnak akart tudásával szolgálatot tenni.

Mathiász János a Kassa vidékén 1877-ben megtartott nagy hadgyakorlatokon ismerkedett meg id. gróf Andrassy Gyulával, a Magyar-Osztrák Monarchia külügyminiszterével, kinek meghívására 1881-ben vette át a tokajhegyaljai Mádon lévő gróf Andrassy szőlő- és pincegazdaság vesztését, mert belátta, hogy a kassai klíma és talaj nem alkalmas a keresztezés által előállított hybridek beéréseire.

Legelső hybridje az Ezeréves Magyarország Emléke volt. 1885-ben a budapesti országos kiállításon a király és királyné több ízben megtekintette kiállított anyagát.

A filoxera igen sok gondot okozott a kiváló szőlésznek s ez érlelte meg benne azt az elhatározást, hogy immunis homokra telepíti át már akkor is világhírű gyűjteményét. 1890. február 18-án meghalt id. gróf Andrassy Gyula külügyminiszter, mádi szőlőbirtokos s ekkor Mathiász János elfogadva Katona Zsigmond kecskeméti gyógyszerész meghívását, a tőle megvásárolt 30 k. hold üres telekre kezdte telepíteni Mádról áthozott, saját gyűjteményű csemegeszőlővesszőit, melyeknek termése azelőbbi alföldi szőlőkhöz viszonyítva szebb, nagyobb szemű, aromásabb és külföldi szállításra alkalmas erősebb héjú szőlő. Közismert, legkiválóbb csemegeszőlő fajtái: Ezeréves Magyarország Emléke, Erzsébet Királyné Emléke, Szőlőskertek Királynéja, Muscat Mathiász Jánosné, Lesseps Ferdinánd, Mathiász János, Darányi Ignác, Horthy Miklós stb.

A szentpétervári nemzetközi kiállításon 1894—1895-ben az első nagy aranyérmét és díszokmányt nyerte, amit a kiállítás kormánybiztosa a következő táviratban hozott tudomására: „Barátom, csemegeszőlőgyűjteményeddel levérted az egész világot.”

Az 1896. évi ezredéves magyar kiállításon a legmagasabb kitüntetést, első nagy díszokmányt és legmagasabb elismerést kapott. Ugyanez évben a bordeauxi és hamburgi kiállításokon kitünt a legnagyobb francia, olasz, német, amerikai, angol, belga, holland, magyar és osztrák versenyzőkkel szemben.

1921. december 3-án meghalt. Hires szőlőtelepének vezetését felesége vette át, majd 1926-ban a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara segítségével az állam vásárolta meg.

A m. kir. földművelésügyi miniszter mintegy országos elismerés gyanánt Stróbl Lajos szobrászművésszel elkészítette Mathiász János mellsobrát, mely a m. kir. állami pincegazdaság budafoki házi muzeumában van elhelyezve.

Mezőgazdasági rovat

Rovatvezető: **dr. báró Waldbott Frigyes**
a Zemplénavarmegyei Gazdasági Egyesület elnöke.

Kölcsön árpa-, zab- és tengeri- vetőmag az aszálykárt szenvedett kisgazdáknak

A m. kir. földművelésügyi miniszter az elmúlt éven aszálykárt szenvedett zemplénavarmegyei kisgazdák részére engedélyezett vetőmagkölcsön ügyében az alábbi rendeletet adta ki:

Az 1937. évben jelentkezett aszálykár következtében a kisgazdák között sokan vannak olyanok, akik a múlt évi rossz termés folytán nem lesznek képesek a szükséges vetőmagot saját erejükből beszerezni.

A termelés folytonosságának biztosítása érdekében gondoskodni kívánok arról, hogy ezek a kisgazdák kamatmentes kölcsönként tavaszi vetőmaghoz juthassanak s az e célból kiosztható vetőmagkeretet:

400 (Négyszáz) . . . . q. takarmányárpa,
100 (Egyszáz) . . . . . q. zab
50 (Ötven) . . . . . q. tengeri vetőmagban

állapítom meg.

Fenti keretből *kizárólag* olyan 20 (Husz) kat. hold szántó területnél nem nagyobb területen gazdálkodó kisgazdák részesíthetők vetőmagkölcsönben, akik a vetőmagot saját erejükből beszerezni nem tudják.

Az igényjogosultság ily alapon való megállapítását oly központi bizottság feladatává teszem, amelynek elnöke a vármegye főispánja, tagjai a vármegye alispánja, továbbá a ker. mezőgazdasági kamarának, a vármegyei gazdasági egyesületnek és a mezőgazdasági bizottságnak egy-egy képviselője, előadója pedig a gazdasági felügyelet vezetője.

A vetőmagban részesülő gazdák a kapott árpá- és zabvetőmagért 1938. évi termésükből legkésőbb 1938. szeptember 1-ig kötelesek olyan mennyiségű, megfelelően rostált, egyébként szokványminőségű árpát vagy zabot, a tengeri vetőmagért pedig ugyanolyan mennyiségű, teljesen száraz, morzsolt tengerit, 1938. december 31-ig a később megállapítandó átvételi helyre szállítva, természetben vagy ennek pénzbeli egyenértékében visszaszolgáltatni.

Jelentkeznek a burgonyaértékesítés tavaszi gondjai

Januárban a m. kir. Külkereskedelmi Hivatal Sátoraljaujhelyen gazdatájékoztató értekezletet tartott, melyen a Hivatal egyik osztályvezetője a burgonyaértékesítés várható nehézségeiről tett említést.

Köztudomásu, hogy vármegyénk keleti része, a Bodroghköz nagy területeken természetesen burgonyát s az itt lakó gazdaközöniséget egészen közelről érdekli a mostanában olvasható azon lesújtó hír, hogy legnagyobb burgonyavásárlónk, Olaszország egészen jelentéktelen mennyiségű tételt vesz csak át, mert az elmúlt éven rekord termése volt.

A termesztők között nagy a nyugtalanság, mert félnék attól, hogy a pár évvel ezelőtti eset — amikor sok száz vagon burgonyájuk eladatlanul maradt — megismétlődik.

Megfontolandó volna, nem kellene-e a még hátralevő rövid időben — a „veszett fejszének nyele” elve alapján — az eladásból kimaradó burgonyát vagy annak egy részét nagyobb *adagolással* feleltetni?

Állattenyésztési tanfolyam vizsgálója Nagyrovágyon

A Tiszajobbparti Szarvasmarhatenyésztő Egyesületek Szövetsége a földművelésügyi minisztérium anyagi támogatásával 6 napos állattenyésztési tanfolyamot rendezett a bodroghközi Nagyrovágy községben.

A csonkaország északkeleti részének községei szenvedték a legkegyetlenebb elemi csapásokat s e vidék derék, szorgalmas népe épen ezért a megértő támogatást meleg szeretettel és hálával fogadja.

Amikor zemplénavarmegyei gazdasági egyesület javaslatára az állattenyésztési tanfolyam szervezése Nagyrovágyon megindult, az első napon 50 gazda jelentkezett a tanfolyamra, melynek vezetője Balkay József, a szarvasmarhatenyésztő egyesület igazgatója, előadója Desseffy István járási gazdasági felügyelő voltak.

A záróvizsgán megjelentek vitéz Oláh Gyula egerfarmosi nagybirtokos, a szarvasmarhatenyésztők egyesületének elnöke, a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelet képviselőjében vitéz Sáfrán Géza vármegyei m. kir. gazdasági felügyelő, Janka Péter kormánytanácsos, ref. lelkész, Mayer János r. k.

Gróf Széchenyi-Wolkenstein Ernőné

bodrogkereszturi faiskolájában

2—3 éves, vadra nevelt, középmagas

gyümölcsfa-csemete eladó.

(Jonathan, arany parmen, Baumann renet, Cox arany renet, London pepin, Grawensteini piros(őszi), téli fehér Kálvil, husvéti rozmarin, uj arany parmen, őszi kormos, Belle fleure, muskotály renet).

Állami ellenőrzés alatt álló t e l e p ü n k r ő l
gondosan szelektált Ripária Portális alanyon

Furmint és hárslevelű fásoltványok

Ripária Portális gyökeres vesszők

kaphatók

Herceg Lónyay Elemér uradalmában
B o d r o g o l a s z i .

Első Magyar Általános Biztosító Társaság

házánk legrégebb, legnagyobb biztosító intézete.

Alapítva 1857.

Szerződéses viszonyban a Zemplénvárm. Gazdasági Egyesülettel

Elfogad a legmértányosabb feltételek mellett :

Életbiztosításokat : haláleseti tőkebiztosításokat, járadékbiztosításokat, jelzálogkölcsönrel kapcsolatos életbiztosításokat.

Tűzbiztosításokat : lakóházak biztosítását, lakásberendezésekre és egyéb háztartási tárgyakra, árukészletekre, mezőgazdasági átalánybiztosításokat, gyárak és ipartelepek tűzbiztosítását, üzemszünetből keletkező kártalanítási biztosításokat, házbérvészteség elleni biztosításokat.

Betörésbiztosításokat: lakásberendezésekre és egyéb háztartási tárgyakra, árukészletekre pénztári kiküldöttek rablás elleni biztosítását.

Üvegbiztosítást : kirakat és ablakokra

Jégbiztosításokat : kalászos terményekre, szőlőre, dohányra és egyéb kapásnövényekre.

Szállítmánybiztosításokat : szárazföldi és vízi, vasúti és postai áruküldeményekre, tengerentúli küldeményekre, pénzeslevelekre és egyéb postai értéküldeményekre.

Automobilok : tűz-, lopás-, törés és robbanási károokra, szavatossági biztosítását, bennülők balesetbiztosítását.

Baleset- és szavatossági biztosításokat : egyéni balesetbiztosításokat, gyárak és gazdaságok szavatossági biztosításait.

Géptörésbiztosításokat: ipari üzemekben és gazdaságokban, közüzem és ipartelepeken.

Állatbiztosításokat: ígás- és tenyészállatokra.

Bővebb felvilágosítást nyújt: a **Vármegyei Gazdasági Egyesület**, vagy a **Társaság sátoraljaujhelyi főügynöksége**, Sátoraljaujhely, Petőfi-utca 2. szám.